

**NOTA naar aanleiding van de discussietekst 'Loopbaanpact' voor de commissie onderwijs:
hoorzitting op donderdag 7 februari 2013**

Het 'Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers' (OKO) is een samenwerkingsstructuur van vier verenigingen van inrichtende machten uit het vrij onderwijs:

- FOPEM (Federatie van de Onafhankelijke, Pluralistische en Emancipatorische Methodescholen),
- Federatie Steinerscholen,
- IPCO (Inrichtende machten van het Protestants-christelijk Onderwijs) en
- VOOP (Vlaams Onderwijs Overlegplatform).

Deze scholen zijn ontstaan vanuit een specifieke pedagogische vraag van ouders, leerlingen en leraars en behoren tot het gewoon en het buitengewoon basis- en secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs.

Deze vier organisaties delen een aantal uitgangspunten en bekommernissen en werken respectvol samen in het kader van een gezamenlijke belangenbehartiging. Ze groeperen echter scholen met zeer verschillende en duidelijk geprofileerde filosofische, levensbeschouwelijke en/of pedagogische visies. Deze uiteenlopende visies laten een inhoudelijke integratie tussen deze vier onderwijsconcepten niet toe. Toch verwierven deze scholen een aparte plaats in het onderwijsveld en in de onderwijswetgeving.

We hebben de discussietekst 'loopbaanpact', die hier besproken wordt, aandachtig gelezen en willen graag een paar van onze bekommernissen met u delen.

1. Grote scholenassociaties bedreigen het bestaan van de scholen van de kleine onderwijsverstrekkers

Het plan voor grote scholenassociaties, is een rechtstreekse bedreiging voor het voortbestaan van onze scholen. Niet alleen vanwege de voor ons onhaalbare getallen, maar evenzeer omdat er door de drastische structuurhervorming, geen ruimte blijft voor onze organisatorische en pedagogische eigenheden.

- Alhoewel scholen met onze kenmerken minder voorkomen, voldoen ze aan een vraag en zijn ze een verrijking voor het onderwijslandschap. Georganiseerde schaalvergroting is voor ons geen antwoord op alle vragen die zich stellen en geen garantie op meer kwaliteit van het aangeboden onderwijs.
- Scholenassociaties werken een top-down-beleid in de hand. Wij zijn van mening dat het realiseren van de doelstelling om het onderwijs aantrekkelijk te maken voor leraren en andere personeelsleden, slechts kan slagen als de overheid voldoende ruimte en autonomie geeft aan de schoolteams om verantwoordelijkheid op te nemen voor de uitbouw van de

school. In onze scholen zijn leraren geen uitvoerders van een elders uitgetekend beleid, maar dragers van het pedagogisch project van hun school. Daaraan ontleen ze hun bezieling om zich te blijven inzetten voor hun klas en hun school.

- In scholenassociaties zou het pedagogisch bestuur in de school gebeuren en het management, inclusief het personeelsmanagement, op het associatie-niveau. In veel van onze scholen heerst een sterk participatief klimaat. Ouders en personeelsleden werken vaak tot in het schoolbestuur samen. Dit maakt deel uit van onze identiteit. Pedagogische keuzes en personeelsmanagement zijn voor ons verbonden beleidsdomeinen die niet te scheiden zijn. Leraren zijn lid van een team en niet zomaar inwisselbaar over de scholen heen. Wie directeur is werkt met de impulsen vanuit de schoolpraktijk en moet kunnen beschikken over de middelen en de beleidsruimte om dat te doen.

Dus:

- Scholengemeenschappen zijn voor ons de goede maat om samenwerking tussen scholen te stimuleren. We vragen dan ook een versterking van deze structuur. Samenwerken met scholen met een gedeelde visie is niet alleen verrijkend maar vaak ook efficiëntieverhogend. Ook de bestaande subsidiëring voor het ondersteunen van het beleidvoerend vermogen van schoolbesturen moet verhoogd worden.
- Bestuurlijke schaalvergroting kan eventueel van onderuit groeien. De precieze structuur van de samenwerking kan vormgegeven worden vanuit de samenwerkende scholen. Deze oplossingen op maat van het gediversifieerde veld moeten de nodige ruimte krijgen.
- We vragen een brede onderwijswetgeving die op een 'inclusieve wijze' zorg draagt voor een rechtvaardige behandeling van alle scholen. Scholen die werken vanuit specifieke levensbeschouwelijke en pedagogische visies, mogen niet benadeeld worden omwille van hun kenmerken.

2. Bijkomende taken van de 'schools of education' bedreigen de pedagogische projecten van de scholen van de kleine onderwijsverstrekkers

De hervormde lerarenopleidingen krijgen in de discussietekst bijkomende taken toegewezen, die een verregaande samenwerking veronderstellen met de scholenassociaties en die rechtstreeks ingrijpen in het loopbaantraject van de leraar, in de vorming en de begeleiding op schoolniveau. Omwille van de specificiteit van onze projecten past deze aanpak ons niet.

- Wij hebben bedenkingen bij de grote en groeiende impact van de prestigieuze schools of education op het onderwijsterrein zelf. We denken daarbij aan de aanvangsbegeleiding, de testings bij vaktoekenning en bij zij-instroom, en hun eventuele aanwezigheid in een college van beroep.
- Kiezen voor een loopbaan in onderwijs zou een positieve keuze moeten zijn van gemotiveerde mensen die een passie hebben voor het werken met leerlingen. Een lerarenloopbaan is en blijft interessant als er verantwoordelijkheid kan opgenomen worden, als men vertrouwen krijgt.
- Leraren met verschillende bekwaamheden kunnen complementaire rollen opnemen in het team en op die manier de klas- en schoolpraktijk versterken. De hertekening van de

loopbaan binnen onderwijs kan dan ingevuld worden als een verbreding van de huidige mogelijkheden.

- Schoolteams moeten hun werk goed doen. Maar ze moeten het ook goed kunnen doen en daarvoor verdienen de personeelsleden de juiste verloning en de scholen zelf de juiste omkadering. Er moet over gewaakt worden dat bijkomende middelen ten dienste staan van een grotere autonomie van de scholen. De mentoruren voor ervaren leraars binnen de school, waren een goede impuls om beginnende collega's te coachen.
- Na een degelijke vak- en lerarenopleiding voor de personeelsleden, is een 'concept-eigen' en een 'school-eigen' vorming voor ons van grote waarde. Het uitbouwen van het pedagogisch project, het verscherpen van de professionaliteit en het coachen van schoolteams, blijven voor ons belangrijke taken voor de koepelgebonden pedagogische begeleiders.

Dus:

- Wij zijn absolute voorstanders van meer vrijheid, vertrouwen en verscheidenheid in het onderwijs. Dat blijft voor ons de kern van het debat.
- Welke school willen we? Welke leraren worden enthousiast voor dit onderwijsconcept? Welke organisatievorm kan dat mogelijk maken? Hoe kan dit worden ondersteund?
- De kleine onderwijsvertrekkers hopen dat het verdere gesprek kan gevoerd worden, mede vanuit dit perspectief en mede vanuit vertrouwen in het beleidvoerend vermogen van de scholen.